

ŠVENTASIS RAŠTAS APIE GIRTAVIMĄ IR DOROVĘ

Ištraukos iš Senojo ir Naujojo Testamento {A.Rubšio ir Č.Kavaliausko BIBLIJA, LVK (katalikų) leidimas 1998 m.}. *Ištraukų rinkinį sudarė J.G.Jakubčionis, Lietuvos blaivybės fondas, 2010 m.*

SENASIS TESTAMENTAS

Prad 9,18-29

Rinkinio sudarytojo pastaba: Pasigėrimas nuo alkoholio (vyno) ir neigiamos pasekmės minimos jau Pradžios knygoje.

Nojus ir jo sūnūs

¹⁸ ^[i3] Nojaus sūnūs, išėjusieji iš arkos, buvo Šemas, Hamas ir Jafetas. Hamas buvo Kanaano tėvas.

¹⁹ Tie trys buvo Nojaus sūnūs, ir iš jų buvo apgyvendinta visa žemė.

²⁰ Nojus, žemės artojas, buvo pirmasis, kuris įsiveisė vynuogyną. ²¹ Jis gėrė vyno, pasigėrė ir gulėjo nuogas savo palapinėje. ²² Hamas, Kanaano tėvas, pamatė savo tėvo nuogumą ir papasakojo savo dviem broliams lauke. ²³ Tuomet Šemas ir Jafetas paėmė drabužį, užsidėjo jį ant abiejų pečių ir, eidami atbulomis, uždengė savo tėvo nuogumą. Kadangi jų veidai buvo nugręžti į kitą pusę, nuogo savo tėvo jie nematė. ²⁴ Kai Nojus išsiblaivė nuo vyno ir sužinojo, ką jo jauniausias sūnus buvo jam padaręs, ²⁵ jis tarė:

„Tebūna prakeiktas Kanaanas!

Jis bus žemiausias vergas

savo broliams“.

²⁶ ^[i4] „Ir pridėjo:

Šlovė VIEŠPAČIUI,

Šemo Dievui!

Tebūna Kanaanas jiems vergas! ²⁷ ^[i5] Tepadaro Dievas vietos Jafetui,

teleidžia jam gyventi Šemo palapinėse,

o Kanaanas tebūna jų vergas“.

²⁸ Po tvano Nojus gyveno tris šimtus penkiasdešimt metų.

²⁹ Iš viso Nojus gyveno devynis šimtus penkiasdešimt metų. Tada jis mirė.

IŠNAŠOS:

3 Pr 9,18-9,27: Šis pasakojimas, regis, yra sudėtas iš ankstesnių šaltinių. Viename Hamas buvo kaltas, o tuo tarpu kitame – Kanaanas. Pasakojimo tikslas buvo pateisinti, kodėl izraeliečiai užėmė Kanaaną ir pavergė kanaaniečius už jų nedoras lytines apeigas religijoje.

4 Pr 9,26: Turbūt originale buvo skaitoma: *Tebūna Šemas VIEŠPATIES laiminamas...*, nes labiau atitiktų kontekstą.

5 Pr 9,27: Hebrajiškajame tekste yra žodžių žaismas: *japt* tepadaro ... vietos ir *Jepet* – Jafetas.

Ts 13,6-24

⁶ Moteris atėjo pas vyrą ir jam papasakojo: „Dievo vyras buvo atėjęs pas mane. Jo išvaizda buvo tarsi išvaizda Dievo angelo – kelianti nepaprastą baimę. Aš neklausiau, iš kur jis atėjo, ir jis savo vardo man nepasakė. ⁷ Man jis tarė: 'Tikėk manimi, tu pastosi ir pagimdysi sūnų. Negerk nei vyno, nei kito svaigaus gėrimo ir nevalgyk nieko, kas nešvaru, nes berniukas bus naziras Dievui nuo gimimo lig savo mirties dienos“.

⁸ Manoahas maldavo VIEŠPATĮ. „O mano Viešpatie! – jis sakė. – Aš prašyčiau leisti Dievo vyrą, kurį tu siuntei, vėl pas mus ateiti ir pamokyti mus, ką turime daryti su berniuku, kuris gims“. ⁹ Dievas išklaušė Manoaho, ir Dievo angelas vėl atėjo pas moterį. Ji sėdėjo lauke, bet jos vyro Manoaho nebuvo su ja. ¹⁰ Moteris tad skubiai nubėgo pasakyti savo vyrui. Ji jam tarė: „Tikėk manimi! Tas vyras, kuris buvo atėjęs pas mane aną dieną, man vėl pasirodė“. ¹¹ Manoahas skubiai pakilo ir, sekdamas paskui žmoną, atėjo pas vyrą ir jam tarė: „Ar tai tu esi tas vyras, kalbėjęs su šia

moterimi?“ – „Taip!“ – jis atsakė. ¹² Tada Manoahas paklausė: „Tavo žodžiams išsipildžius, koks turės būti berniuko gyvenimo būdas? Ką jis turi daryti?“ ¹³ VIEŠPATIES angelas tarė Manoahui: „Tekreipia moteris dėmesį į visa, ką jai sakiau. ¹⁴ Tenevalgo nieko, kas kyla iš vynuogių. Tenegeria nei vyno, nei stipraus gėrimo, tenevalgo nieko, kas nešvaru. Ji turi laikytis visko, ką esu jai įsakęs“.

¹⁵ Manoahas tarė VIEŠPATIES angelui: „Prašyčiau leisti mums tave užlaikyti ir pataisyti tau ožiuką“. – ¹⁶ „Jei užlaikysi mane, – atsakė VIEŠPATIES angelas, – jūsų maisto nevalgysiu. Bet jei nori paruošti deginamąją auką, atnašauk ją VIEŠPAČIUI“. {Nes Manoahas nežinojo, kad jis buvo VIEŠPATIES angelas.} ¹⁷ Tada Manoahas VIEŠPATIES angelui tarė: „Kuo tu vardu? Tavo žodžiams išsipildžius, norėtume tave pagarbinti!“ ¹⁸ Bet VIEŠPATIES angelas jam tarė: „Kam klausai mano vardo? Jis yra nuostabus!“^[i3]

¹⁹ Manoahas tad paėmė ožiuką su grūdų atnaša ir paaukojo jį ant uolos VIEŠPAČIUI, darančiam nuostabius darbus. ²⁰ Liepsnoms šoktelėjus nuo aukuro dangaus link, VIEŠPATIES angelas, Manoahui ir jo žmonai stebint, pakilo aukuro liepsnose. Jiedu puolė kniūbsčia ant žemės.

²¹ VIEŠPATIES angelas Manoahui ir jo žmonai daugiau nebepasirodė. Tada Manoahas suprato, kad tai buvo VIEŠPATIES angelas. ²² Manoahas savo žmonai ir tarė: „Mes tikrai mirsime, nes matėme Dievą!“ ²³ Bet jo žmona jam atsakė: „Jei VIEŠPATS būtų norėjęs mus užmušti, jis nebūtų priėmęs iš mūsų rankų deginamosios aukos ir grūdų atnašos! Jis nebūtų mums parodęs, ką matėme, ir nebūtų mums paskelbęs, ką girdėjome!“

²⁴ Moteris pagimdė sūnų ir pavadino jį Samsonu.^[i4] Berniukas užaugo, ir VIEŠPATS jį laimino.

IŠNAŠOS:

- 1 Ts 13,1-16,31: Samsonas – paskutinis gelbėtojas, aprašytas Teisėjų knygoje, skiriasi nuo savo pirmtakų. Jis sulaužė Viešpačiui padarytus įžadus, vedė žmonas, kurios nebuvo izraelietės, ir kariavo vienišą partizaninį karą su filistiniais. Stiprus tarsi milžinas, silpnas tarsi vaikas. Jis buvo naziras, t.y. pašvęstas Dievo tarnybai dar motinos įsčiose.
- 2 Ts 13,5:... *berniukas bus naziras...* : pašvęstas Sandoros Dievo tarnybai. Būdamas pašvęstas naziro įžadu visam gyvenimui, jis turėjo susilaikyti nuo vyno, nuo bet kokių kitų svaigalų ir nesikirpti plaukų. Žr. Sk 6,2-6.
- 3 Ts 13,18: *Kam klausai mano vardo? Jis yra nuostabus!*: Dievo vardas, t.y. Dievas viršija žmogaus proto žinojimą. Dievas apreiškia save, įeidamas į žmogaus gyvenimą ir žmonijos istoriją, bet yra protu nesuvokiama Paslaptis. Angelas kalba vardu paties Dievo, kuriam Manoahas atnašauja deginamąją auką.
- 4 Ts 13,24: ... *pavadino jį Samsonu*: hebrajiškai *Šimšon*. Berniuko vardas turi ryšį su saule, hebrajiškai *šemeš*. *Šimšon{as}* gali reikšti *saulės vaiką, saulėtą, saulės vyrą*.

Sk 6,1-21

¹ VIEŠPATS kalbėjo Mozei, tardamas: ² „Kalbėk izraeliečiams, sakyk jiems: kai kas nors, vyras ar moteris, padaro ypatingą įžadą, – naziro^[i1] įžadą, – pasišventi VIEŠPAČIUI, ³^[i2] toks žmogus turi susilaikyti nuo vyno ir kitų svaigalų, susilaikyti nuo acto iš vyno ar bet kokių kitų svaiginamųjų gėrimų, negerti jokios vynuogių sunkos ir nevalgyti nei šviežių, nei džiovintų vynuogių. ⁴ Per visą laiką, kol jis yra naziras, jis nevalgys nieko, kas gaunama iš vynmedžio, nevalgys net sėklų bei žievelių.

⁵ Per visas jo nazirato įžado dienas skustuvas nepalies jo galvos; kol nepasibaigs laikas, kuriam jis įžadu pasišventė VIEŠPAČIUI, jis bus pašvęstas, augins ilgus plaukus ir pins juos į kasas.

⁶ Per visas dienas, kuriomis pasišventė VIEŠPAČIUI, jis neįeis į vietą, kur yra numirėlis. ⁷ Net jeigu numirtų jo tėvas ar motina, brolis ar sesuo, jis negali savęs suteršti, nes jo pasišventimas yra jam ant galvos. ⁸ Per visą laiką, kol jis yra naziras, jis yra pašvęstas VIEŠPAČIUI.

⁹ Jeigu kas nors labai staiga šalia jo numirtų, suteršdamas pašvęstą galvą, jis nusiskus galvą tą dieną, kurią taps švarus, – septintą dieną jis nusiskus galvą. ¹⁰ Aštuntą dieną jis atneš du purplelius ar du jaunos balandžius kunigui prie Susitikimo palapinės angos. ¹¹ Kunigas paaukos vieną kaip atnašą už nuodėmę, o kitą kaip deginamąją auką ir atliks permaldavimą už jį, nes jis užsitraukė kaltę per numirėlį. Tą pačią dieną jis vėl pašvęs savo galvą, ¹² vėl paskirs VIEŠPAČIUI savo nazirato dienas ir atves metinį avinėlį kaip atnašą už nuodėmę. Ankstesnis laikas nebus įskaitytas, nes pašvęstoji galva buvo suteršta.

¹³ Tokios yra naziro apeigos: tą dieną, kai jo pasišventimo laikas pasibaigia, jis turi būti atvestas prie Susitikimo palapinės angos. ¹⁴ Kaip savo dovaną VIEŠPAČIUI jis atves vieną mitulį sveiką avinėlį kaip deginamąją auką, vieną sveiką mitulę avį kaip atnašą už nuodėmę, vieną sveiką aviną kaip bendravimo auką, ¹⁵ atneš pintinę neraugintos duonos kepalų iš geriausių miltų, įmaišytų su aliejumi, neraugintų, aliejumi apteptų plokštainių drauge su grūdų ir geriamosiomis atnašomis.

¹⁶ Visa kunigas atnašaus VIEŠPATIES akivaizdoje, paaukos jo atnašą už nuodėmę bei deginamąją auką, ¹⁷ atnašaus aviną kaip bendravimo auką VIEŠPAČIUI drauge su neraugintos duonos pintine; kunigas taip pat paaukos ir grūdų bei geriamąsias atnašas. ¹⁸ Tada naziras nusiskus pašvęstą galvą prie Susitikimo palapinės angos ir, nunešęs plaukus nuo pašvęstos galvos, padės juos ant ugnies po bendravimo auka.

¹⁹ Tada, kai jis nusiskus savo pašvęstą galvą, kunigas paims išvirtą avino petį, vieną neraugintą kepalą iš pintinės, vieną neraugintą plokštainį ir sudės juos nazirui ant delnų. ²⁰ Tada kunigas juos pakylės kaip pakylėjimo atnašą VIEŠPATIES akivaizdoje. Jie bus kunigui šventa dalis drauge su pakylėjimo atnašos krūtine ir dovanos atnašos šlaunimi. Paskui naziras gali gerti vyną.

²¹ Tokios tat yra įžadą darančio naziro pareigos. Jo atnaša VIEŠPAČIUI turi būti pagal nazirato įžadą, neskaitant to, ką dar jis išgali duoti. Pagal tai, kokį įžadą jis bus padaręs, taip jis turi ir elgtis, vykdydamas savo pasišventimo nuostatus“.

IŠNAŠOS:

1 Sk 6,2-6,9: ... nazir{as}nazir, reiškiančio atskirtą kaip šventą, pašvęstą, pažadėtą vyrą ar moterį Sandoros bendrijai. Naziro įžadas galėjo būti ribotam laikui arba visam gyvenimui. Save Dievui šiuo įžadu paskyrę asmenys privalėjo susilaikyti nuo bet kokių vynmedžio produktų, nekirti plaukų ir neskusti barzdos, neliesti jokio numirėlio. Nazirai buvo laikomi, kaip ir pranašai, Dievo vyrais. Žr. Am 2,11-12. Visam gyvenimui save paskyrusių Dievui žydų visuomenėje buvo Samsonas (Ts 13,4-5.7; 16,17), Samuelis (1 Sam 1,11) ir Jonas Krikštytojas (Lk 1,15). Atrodo, kad Kristaus laikais paprotys daryti laikiną naziro įžadą ribotam laikui buvo pernelyg plačiai paplitęs net tarp pirmųjų krikščionių. Žr. Apd 18,18; 21,23-24.26.

2 Sk 6,3-6,5: Susilaikymas nuo vynmedžio produktų pabrėžia izraeliečių atsiribojimą nuo kanaaniečių kultūros. Žr. Pr 9,21.

Kun 10,1-11

¹ O Aarono sūnūs, Nadabas ir Abihu'as,^[i1] pasiėmė savo smilkytuvus, įsidėjo žarijų, užbarstė ant jų smilkalų ir atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje nešventintą ugnį, kokios jis nebuvo jiems įsakęs.

² Ugnis^[i2] išsiveržė iš VIEŠPATIES Artumo ir taip juos užgožė, kad jie numirė VIEŠPATIES akivaizdoje. ³ Tada Mozė tarė Aaronui: „Apie tai kalbėjo VIEŠPATS, kai pasakė:

'Per esančius čia prie manęs
apreikšiu savo šventumą^[i3]
ir visų žmonių akivaizdoje
būsiu pašlovintas“.

Bet Aaronas tylėjo.

⁴ Mozė pasišaukė Mišaelį ir Elzafaną, Aarono dėdės Uzielio sūnus, ir jiems tarė: „Prieikite ir nuneškite savo giminaičius nuo šventovės priekio kur nors už stovyklos“. ⁵ Jiedu priėjo ir išnešė juos, apsirengusius tunikomis,^[i4] už stovyklos, kaip Mozė jiems buvo įsakęs. ⁶ O Aaronui ir jo sūnams Eleazarui ir Itamarui tarė: „Netaršykite sau plaukų,^[i5] neplėšykite savo drabužių, kad kartais nenumirtumėte ir pyktis neužgožtų visos bendrijos. Jūsų giminės, visi Izraelio namai, apraudos VIEŠPATIES siųstą gaisrą. ⁷ Nepasitraukite nuo Susitikimo palapinės angos, kad nenumirtumėte, nes VIEŠPATIES patepimo aliejus yra ant jūsų“. Jie pasielgė, kaip Mozė buvo įsakęs.

Nurodymai apie kunigų elgesį

⁸ VIEŠPATS kalbėjo Aaronui, tardamas: ⁹ „Negerkite vyno ar svaiginamųjų gėrimų nei tu, nei tavo sūnūs, kai jums reikia eiti į Susitikimo palapinę, kad nenumirtumėte. Tai yra amžinas įstatas visoms jūsų kartoms, ¹⁰ nes jūs turite daryti skirtumą tarp to, kas šventa, ir to, kas prasta, tarp to, kas švaru, ir to, kas nešvaru; ¹¹ jūs turite mokyti izraeliečius visų įstatų, kuriuos jiems paskelbė VIEŠPATS per Mozę“.

IŠNAŠOS:

- 1 Kun 10,1: ... *Nadabas ir Abihu* 'as: du vyresni Aarono sūnūs. Žr. Iš 6,23-24.
- 2 Kun 10,2: ... *ugnis*: turbūt žaibas.
- 3 Kun 10,3: ... *apreikšiu savo šventumą*: Dievo Artumas yra taip šventas, kad mirtinai užgožia tuos, kurie artinasi prie jo be prideramo šventumo. Žr. Sk 20,13; Ez 28,22.
- 4 Kun 10,5: ... *juos, apsirengusius tunikomis*: jiedu buvo palaidoti taip, kaip buvo apsirengę, neįvynioti į drobulę ir be laidojimo apeigų.
- 5 Kun 10,6: ... *netaršykite sau plaukų* ... : Aaronas ir jo sūnūs turi susilaikyti nuo gedulo ženklų.
- 6 Kun 10,16-10,19: Eleazaras ir Itamaras sudegino visą atnašos už nuodėmę ožį (žr. Kun 9,15), užuot ją valgę šventoje vietoje (žr. Kun 6,19), prisiėmę bendruomenės kaltę. Aaronas gina savo sūnus, manydamas, kad jie nebuvo pakankamai šventi valgyti aukos mėsą ir atlikti permaldavimą už žmones. Jie patys dar stipriai išgyveno Dievo pykčio ant jų brolių Nadabo ir Abihu'o smūgį.

Rinkinio sudarytojo pastaba:

Kauno Arkivyskupas Metropolitas J.J. Skvireckas (Šventasis Raštas. Senojo Testamento, II laida, Roma 1955, 213 psl.) savo komentaruose pastebi, kad Adabo ir Abijaus nubaudimo mirtimi priežastys nėra aiškios. Tačiau tai, kad jie atnašavo VIEŠPATIES akivaizdoje nešventintą ugnį, galėjo atsitikti todėl, jog jie buvo girti. Komentatorius teigia: „Senoviniai žydų, o paskui juos ir krikščionių aiškintojai spėlioja, kad juodu į tai atvedęs pasigėrimas. Ta nuomonė regisi randa sau patvirtinimą tuojau panaujinamame draudime vartoti kuriuos nors gėralus atliekant šventą tarnybą“.

Kun 20,10-21

¹⁰ Jei vyras svetimauja su ištekėjusia moterimi, nusikalsdamas svetimavimu su artimo žmona, abu – svetimautojas ir svetimautoja – bus nubausti mirtimi. ¹¹ Jei vyras sugultų su savo tėvo žmona, jis atidengė savo tėvo nuogumą. Abu bus nubausti mirtimi – jie užsitraukė kraujo kaltę.

¹² Jei vyras sugultų su savo marčia, abu bus nubausti mirtimi. Jiedu nusikalto kraujomaiša – jie užsitraukė kraujo kaltę. ¹³ Jei vyras sugultų su vyriškiu tarsi su moterimi, jiedu abu nusikalto bjauriu iškrypimu – jie užsitraukė kraujo kaltę. ¹⁴ Jei vyras vestų moterį ir jos motiną, nusikalstų kraujomaiša. Jie – jis ir jos – turi būti sudeginti ugnyje, idant nebūtų tarp jūsų kraujomaišos. ¹⁵ Jei vyras turi lytinius santykius su gyvuliu, jis turi būti sudegintas, o gyvulį užmušite. ¹⁶ Jei moteris eina prie gyvulio turėti su juo lytinius santykius, užmuši tą moterį ir tą gyvulį – jie turi būti nubausti mirtimi, nes užsitraukė kraujo kaltę.

¹⁷ Jei vyras vestų savo seserį – dukterį savo tėvo ar dukterį savo motinos, pamatytų jos nuogumą ir ji pamatytų jo nuogumą, tai būtų begėdiškas dalykas. Jiedu bus viešai pašalinti iš savo tautos. Jis atidengė savo sesers nuogumą ir užsitraukė kaltę. ¹⁸ Jei vyras sugultų su moterimi jos mėnesinių metu ir atidengtų jos nuogumą, jis atidengtų jos kraujo šaltinį, o ji atidengtų savo kraujo šaltinį. Abudu turi būti pašalinti iš jų tautos. ¹⁹ Neatidengsi nuogumo savo motinos sesers ar savo tėvo sesers, nes tai būtų kraujomaiša. Jiedu užsitraukė kaltę. ²⁰ Jei vyras sugultų su savo dėdės žmona, jis atidengtų savo dėdės nuogumą. Jiedu užsitraukė kaltę; mirs bevaikiai. ²¹ Jei vyras vestų savo brolio žmoną, bjauriai pasielgtų, nes atidengė savo brolio nuogumą. Jiedu mirs bevaikiai.

IŠNAŠOS:

- 1 Kun 20,1-20,27: Bausmės už nusikaltimus teokratinės bendrijos įstatams ir įsakams yra griežtos. Bausmių griežtumo pagrindas yra įsitikinimas, kad Izraelis turi būti šventa tauta, skirtinga nuo tautų savo gyvenimo būdu ir kultu. Daugumas šio skyriaus medžiagos pakartoja kitus Kunigų knygos skyrius (žr. Kun 18-19). Tai rodo, kad įkvėptasis redaktorius juos sukaupe iš įvairių nepriklausomų tikėjimo kraičio šaltinių.

NAUJASIS TESTAMENTAS

Rom 1,18-32

¹⁸ Dievo rūstybė apsieiškia iš dangaus už visokią žmonių bedievybę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia neteisingumu. ¹⁹ Juk tai, kas gali būti žinoma apie Dievą, jiems aišku, nes Dievas jiems tai leido suprasti. ²⁰ Jo neregimosios ypatybės – jo amžinoji galybė ir dievytė – nuo pat pasaulio sukūrimo aiškiai suvokiamos protu iš jo kūrinijų, taigi jie nepateisinami. ²¹ Pažinę Dievą, jie negarbino jo kaip Dievo ir jam nedėkojo, bet tuščiai svarstydami paklydo, ir neišmani jų širdis aptemo. ²² Girdamiesi esą išmintingi, tapo kvaili. ²³ Jie išmainė nenykstančiojo Dievo šlovę į nykstančius žmogaus, paukščių, keturkojų bei šliužų atvaizdus.

²⁴ Todėl Dievas per jų širdžių geismus atidavė^[18] juos tokiam neskaistumui, kad jie patys teršė savo kūnus. ²⁵ Jie Dievo tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūrinijoms, o ne Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius. Amen!

²⁶ Štai kodėl Dievas paliko juos gėdingų aistrų valiai. Jų moteriškės prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai. ²⁷ Panašiai ir vyriškiai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsidegė geiduliais vienas kitam, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir jiems būdavo jais pačiais už iškrypimą vertai atmonijama.

²⁸ Jie nesirūpino pažinti Dievą, tai ir Dievas leido jiems vadovautis netikusiu išmanymu ir daryti, kas nepridera. ²⁹ Todėl jie pilni visokio neteisumo, piktybės, godulystės ir piktumo, pilni pavydo, žudynių, nesantaikos, klastingumo, paniekos, apkalbų. ³⁰ Jie – Dievo nekenčiami šmeižikai, akiplėšos, išpuikėliai, pagyrūnai, išradingi piktadariai, neklausantys tėvų, ³¹ neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi. ³² Nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, jie ne tik patys taip daro, bet ir palaiko taip darančius.

IŠNAŠOS:

8 Rom 1,24: *Atidavė* – hebrajų posakis, reiškiantis *leido pasiduoti, neapsaugojo nuo pasidavimo*.

Rom 13,11-14

¹¹ Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda jums pabusti iš miego. Dabar išganymas arčiau negu tuomet, kai įtikėjome.^[12] ¹² Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, apsiginkluokime šviesos ginklais! ¹³ Kaip dieną, elkimės padoriai, saugodamiesi apsirijimo, girtavimo, palaidumo, neskaistumo, nesantaikos ir pavyduliavimo.^[13] ¹⁴ Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių.

IŠNAŠOS:

2 Rom 13,11: Paulius šį gyvenimą mato kaip tiesioginį pasirengimą greit ateisiančiam Dievo teismui, galutiniam išganymui ar pasmerkimui.

3 Rom 13,13: Plg. Lk 21,34.

1 Kor.6,9-20

⁹ Argi nežinote, kad neteisieji nepaveldės Dievo karalystės? Neklyskite! Nei ištvirkėliai, nei stabmeldžiai, nei svetimautojai, nei iškrypėliai,^[10] nei vagys, nei gobšai, nei girtuokliai, nei keikūnai, nei plėšikai nepaveldės Dievo karalystės. ¹¹ Kai kurie buvote tokie, bet dabar esate nuplauti, pašventinti, nuteisinti Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir mūsų Dievo Dvasia.^[11]

Ištvirkimas

¹² „Viskas man valia!“ Bet ne viskas naudinga! „Viskas man valia!“^[12] Bet aš nesiduosiu pavergiamas! ¹³ Valgis yra pilvui ir pilvas – valgiui, bet Dievas sunaikins ir vieną, ir kitą. Kūnas skirtas ne ištvirkavimui, bet Viešpačiui, o Viešpats – kūnui. ¹⁴ Prikėlęs Viešpatį, Dievas ir mus prikels savo galybe. ¹⁵ Argi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus nariai? Tad nejaugi aš, ėmęs Kristaus narius, paversiu juos kekšės nariais? Nieku būdu! ¹⁶ Ar nežinote, kad tas, kuris susijungia su kekše, tampa vienu kūnu su ja? Ir *du taps*, – sako Raštas, – *vienu kūnu*. ¹⁷ Taip pat kas susijungia

su Viešpačiu, tampa viena dvasia su juo. ¹⁸ Sergėkitės palaidumo! Jokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkėlis nusikalsta savo kūnui. ¹⁹ Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebeprisiklausote patys sau? ²⁰ Iš tiesų esate brangiai nupirkti. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu! ^[i3]

IŠNAŠOS:

- 1 1 Kor 6,11: Plg. Tit 3,3-7.
- 2 1 Kor 6,12: *Viskas man valia* – matyt, Korinte paplitęs posakis.
- 3 1 Kor 6,20: Plg. 1 Kor 7,23; 1 Pt 1,18-19.

1 Kor 7,1-39

¹ Atsakau į jūsų laišką. Gerai daro vyras, neliesdamas moters. ^[i1] ² Tačiau ištvirkavimui išvengti kiekvienas tegul turi sau žmoną ir kiekviena tegul turi sau vyrą. ³ Tegul vyras atlieka pareigą žmonai, o žmona vyrui. ⁴ Žmona neturi valios savo kūnui, bet vyras. Panašiai ir vyras neturi valios savo kūnui, bet žmona. ⁵ Nesitraukite vienas nuo kito, nebent kuriam laikui sutarę, kad atsidėtumėte maldai, paskui vėl sueikite draugėn, kad šėtonas negundytų jūsų nesusilaikymu.

⁶ Žinoma, aš tai sakau leisdamas, o ne įsakydamas. ⁷ ^[i2] Aš norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie kaip aš. Bet kiekvienas turi iš Dievo savo dovaną, vienas šiokią, kitas anokią.

⁸ Nesusituokusiems ir našlėms aš sakau: jie gerai padarys, pasilikdami tokie kaip aš. ⁹ Bet jei negali susilaikyti, tegul tuokiasi. Verčiau tuoktis negu degti.

¹⁰ Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, ¹¹ o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikintų su vyru; taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos.

¹² Kitiems sakau aš, ne Viešpats: jei kuris brolis turi netikinčią žmoną ir ji sutinka gyventi su juo, tegul jos nepalieka. ¹³ Taip pat ir moteris, turinti netikintį vyrą, kuris sutinka su ja gyventi, tegul jo nepalieka. ¹⁴ Mat netikintis vyras pašventinamas žmona, o netikinti žmona pašventinama tikinčiu vyru. ^[i3] Antraip jūsų vaikai būtų netyri, o dabar jie šventi. ¹⁵ Bet jei netikintis nori skirtis, tegul atsiskiria. Tokiais atvejais brolis ar sesuo nėra surišti, nes Dievas yra mus pašaukęs santaikai. ¹⁶ Iš kur žinai, žmona, galėsianti išgelbėti vyrą? Arba iš kur tau žinoma, vyre, jog išgelbėsi žmoną? ¹⁷ Todėl kaip Viešpats kuriam paskyrė, kokį Dievas kurį pašaukė, to jis ir toliau tesilaiko. Taip aš mokau visose bendrijose. ¹⁸ Jei buvo pašauktas tikėti apipjaustytas žmogus, tegu nesistengia nuslėpti apipjaustymo. Jei buvo pašauktas neapipjaustytas, tegu nedaro apipjaustymo. ¹⁹ Juk apipjaustymas yra niekas ir neapipjaustymas niekas, tiktai Dievo įsakymų vykdymas – viskas.

²⁰ Tegul kiekvienas pasilieka toksai, koks buvo pašauktas. ²¹ Jei buvai pašauktas, būdamas vergas, nesisielok, bet jei ir gali tapti laisvas, verčiau pasinaudok. ^[i4] ²² Viešpatyje pašauktas tikėti vergas yra Viešpaties išlaisvintasis. Panašiai ir pašauktas tikėti laisvasis yra Kristaus vergas. ²³ Jūs, brangiai nupirkti, nepasidarykite žmonių vergais. ²⁴ Kiekvienas iš jūsų, broliai, koksai buvo pašauktas, toks ir tepasilieka prieš Dievą.

²⁵ Dėl nesituokiančiųjų aš neturiu Dievo įsakymo, bet duodu patarimą kaip žmogus, iš Dievo gailestingumo vertas pasitikėjimo. ²⁶ Taigi aš manau, jog tai yra gera, žiūrint šio meto suspaudimų: gera žmogui būti tokiam. ²⁷ Esi susietas su žmona? Neieškok skyrų. Likai be žmonos? Neieškok žmonos. ²⁸ Jei vedi, nenusidedi, ir jei mergina išteka, nenusideda. Tačiau šitokie žmonės turės kūno vargų, o aš norėčiau jus apsaugoti nuo jų.

²⁹ Sakau jums, broliai: laikas trumpas! Bbelieka tiems, kurie turi žmonas, gyventi, tarsi jų neturėtų, ^[i5] ³⁰ ir kurie verkia, tarsi neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi nesidžiaugtų, ir kurie perka, tarsi neįsigytų, ³¹ ir kurie užsiėmę pasaulio reikalais, – kaip neužsiėmę. Nes šio pasaulio pavidalas praeina.

³² Aš norėčiau, kad jūs gyventumėte be rūpesčių. Nesusituokę rūpinasi Viešpaties reikalais ir trokšta patikti Viešpačiui. ³³ O susituokę rūpinasi šio pasaulio reikalais, stengiasi patikti žmonai ³⁴ ir yra pasidaliję. Taip pat netekėjusi moteris bei mergina rūpinasi Viešpaties reikalais, trokšdama būti šventa kūnu ir dvasia. O ištekėjusi rūpinasi pasaulio reikalais ir stengiasi patikti vyrui. ³⁵ Aš tai kalbu jūsų pačių labui, ne norėdamas užnerti jums kilpą, bet linkėdamas kilnumo ir neblaškomo atsidavimo Viešpačiui.

³⁶ ^[i6] Jei kas mano būsiant jam negarbinga, kad jo mergaitė liks peraugusi, ir jei taip reikia, tedaro kaip nori, – nenusidės, – tegu jie susituokia. ³⁷ Bet jei kas savo širdyje yra tvirtai apsisprendęs, ne iš prievartos, bet būdamas savo valios šeimininkas, ir savo širdyje nutaręs išsaugoti savąją mergaitę,

tas gerai padarys.³⁸ Taigi, kas veda savo mergaitę, gerai daro, o kas neveda savo mergaitės, geriau daro.

³⁹ Žmona surišta, kol jos vyras gyvas. Vyrui mirus, ji laisva ir gali tekėti už ko nori, kad tik Viešpatyje.^[i7] ⁴⁰ Bet, mano nuomone, ji bus laimingesnė netekėdama. Manau, kad ir aš turiu Dievo Dvasią.

IŠNAŠOS:

- 1 1 Kor 7,1: Čia apaštalas pradeda atsakinėti į korintiečių atsiųstus klausimus.
- 2 1 Kor 7,7-7,9: Paulius anaipol nėra linkęs žeminti santuokos reikšmės (plg. Ef 5,32), tačiau Korinto sąlygomis, ypač jaunimui, vedybos dažnai turėjo apsaugoti nuo moralinio sugedimo.
- 3 1 Kor 7,14: *Tikintis vyras pažodžiui brolis. Pašventinamas* – priklauso Dievui.
- 4 1 Kor 7,21: *Verčiau pasinaudok*: arba 1) galimybe gauti laisvę, arba 2) savąja vergyste; šis pastarasis variantas geriau atitinka kontekstą. Atmintina, kad krikščionių namuose vergai tapdavo šeimynos nariais ir nebūdavo skriaudžiami. Bendrijoje vergai buvo lygūs su laisvaisiais.
- 5 1 Kor 7,29: Paulius pataria nekaltybės gyvenimą ypač todėl, kad *laikas trumpas*, kad turime ruoštis susitikti su Kristumi.
- 6 1 Kor 7,36-7,38: Greičiausiai čia Paulius atsako krikščionims – vyrui ir merginai, pasiryžusiems gyventi bendrą gyvenimą išsaugant skaistybę (vad. dvasinė santuoka, plačiau žinoma II-III a.). Kai kas mano, jog tai yra atsakymas tėvui, abejojančiam, ar leisti už vyro savo dukterį. Korintiečiams nebuvo abejonių dėl šių eilučių reikšmės, nes jie žinojo, ko buvo Paulių klausę.
- 7 1 Kor 7,39: *Viešpatyje* – už krikščionio.

1 Tes 5,1-11

¹ Dėl laiko ir valandos,^[i1] broliai, nėra reikalo jums rašyti. ² Jūs patys gerai žinote, kad Viešpaties diena užklups lyg vagis naktį.^[i2] ³ Kai žmonės kalbės: „Gyvename ramiai ir saugiai“, tada juos ir ištikis netikėtas žlugimas, tarytum gimdymo skausmai nėščią moterį, ir jie niekur nepabėgs.

⁴ Bet jūs, broliai, neskendite tamsoje, kad toji diena jus užkluptų lyg vagis. ⁵ Juk jūs visi esate šviesos vaikai, dienos vaikai. Mes nepriklausome nakčiai nei tamsai. ⁶ Todėl nemiegokime kaip kiti, bet budėkime ir būkime blaivūs! ⁷ Mat kas miega, miega naktį, ir kas pasigeria, pasigeria naktį. ⁸ O mes, priklausydami dienai, būkime blaivūs ir *dėvėkime* tikėjimo bei meilės *šarvus* ir *išganymo* vilties *šalmą*. ⁹ Juk Dievas paskyrė mus ne tam, kad užsitrauktume rūstybę, bet kad įgytume išganymą per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, ¹⁰ kuris numirė už mus, kad mes ir budėdami, ir miegodami gyventume susivieniję su juo. ¹¹ Todėl guoskite ir stiprinkite vieni kitus, ką jūs ir darote.

IŠNAŠOS:

- 1 1 Tes 5,1: *Laikas ir valanda* – Viešpaties Jėzaus sugrįžimo į žemę tikslus metas, arba terminas.
- 1 1 Tes 5,2: Plg. Mt 24,42-44 ir kt.

Ef 5,1-21

¹ Būkite Dievo sekėjai, kaip jo mylimi vaikai, ² ir gyvenkite meile, nes ir Kristus pamilo jus ir atidavė už mus save kaip atnašą ir kvapią auką Dievui.

³ Užtat ištvirkavimas, visoks netyrumas ar godulystė tenebūna jūsų net minimi, kaip pridera šventiesiems;^[i1] ⁴ taip pat begėdystė, kvaila šneka ar juokų krėtimas – jums tai netinka, verčiau tebūna dėkojimas. ⁵ Gerai įsidėmėkite, kad joks ištvirkėlis, nedorėlis ar gobšas, tai yra joks stabmeldys, nepaveldės Kristaus ir Dievo karalystės dalies. ⁶ Tegul niekas neapgauna jūsų tuščiais plepalais; už tokius dalykus^[i2] Dievo rūstybė ištinka neklusnumo vaikus. ⁷ Nebūkite jų bendrai! ⁸ Juk kadaise jūs buvote tamsa, o dabar esate šviesa Viešpatyje. Tad elkitės kaip šviesos vaikai. ⁹ O šviesos vaisiai reiškiasi visokeriopu gerumu, teisumu ir tiesa. ¹⁰ Išstirkite, kas patinka Viešpačiui, ¹¹ ir neprisidėkite prie nevaisingų tamsos darbų, o verčiau pasmerkite juos. ¹² Nes ką jie slapčia daro, gėda ir sakyti. ¹³ Bet visa, ką šviesa smerkia, tampa regima, ¹⁴ o kas tampa regima, yra šviesa. Todėl sakoma:

„Pabusk, kuris miegi,

kelkis iš numirusių,
ir apšvies tave Kristus“.^[13]

¹⁵ Todėl rūpestingai žiūrėkite, kaip jūs elgiatės: kad nebūtumėte tarytum neišmanėliai, bet kaip išmintingi, ¹⁶ gerai naudojantys laiką, nes dienos yra piktos.^[14] ¹⁷ Nebūkite tad neprotingi, bet supraskite, kokia yra Viešpaties valia. ¹⁸ Ir nepsisigerkite vynu, kuriame slypi pasileidimas, bet būkite pilni Dvasios. ¹⁹ Kalbėkitės psalmių, himnų bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, ²⁰ visuomet ir už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu, ²¹ paklusdami vieni kitiems dėl Kristaus baimės.

IŠNAŠOS:

- 1 Ef 5,3: Plg. Kol 3,5.
- 2 Ef 5,6: *Už tokius dalykus* – ištvirtimą ir gobšumą, kurie būdingi pagonims.
- 3 Ef 5,14: Citata iš pirmųjų krikščionių giesmės, kuri būdavo giedama per krikštą.
- 4 Ef 5,16: *Dienos yra piktos*: viena – iš krikščionio daug reikalaujantys laikai netikinčiųjų (pagonių) aplinkoje; antra, jos greit prabėga ir turime už jas duoti apyskaitą.

1 Tim 5, 17-23

¹⁷ Gerai vadovaujantys vyresnieji^[15] tebūna laikomi nusipelnusiais dvigubos pagarbos, ypač tie, kurie triūsia skelbdami žodį ir mokydami. ¹⁸ Juk Raštas sako: „*Neužrišk nasrų kuliančiam jaučiui*“ ir: „*Darbininkas vertas savo užmokesčio*“.^[16] ¹⁹ Skundo prieš vyresnįjį nepriimk, *nebent liudytų du ar trys liudytojai*. ²⁰ Nusikaltėlius bark visų akivaizdoje, kad ir kiti bijotų. ²¹ Aš maldaute maldauju tave Dievo, Kristaus Jėzaus ir išrinktųjų angelų akivaizdoje, kad nuosekliai laikytumėis šių nurodymų, nedarydamas jokių išimčių. ²² Niekam greitomis neuždėk rankų ir neprisidėk prie svetimų nuodėmių; išsilaikyk tyras.^[17]

²³ Gerk ne vien vandenį, bet vartok ir truputį vyno dėl savo skrandžio ir dažnų negalavimų.

IŠNAŠOS:

- 5 1 Tim 5,17: Žodis *presbyteros* pirmiausia reiškia vyresnio amžiaus žmogų. Tuo žodžiu krikščionys ėmė vadinti Bažnyčios vadovus: kunigus ir vyskopus. Pradžioje, ypač šv. Pauliaus laikais, nebūdavo aiškiai skiriama kunigų nuo vyskupų, nes pats žodis *episkopos* tiesiog išreiškia ne šventimų (sakramento) laipsnį, bet bendruomenės vadovą – prižiūrėtoją. Vis dėlto būta ir tikrų vyskupų mūsų laikų prasme; jie vadovaudavo kitiems *presbiteriams* (žr. Tit 1,5 ir t.).
- 6 1 Tim 5,18: Žr. Mt 10,10; Lk 10,7; plg. 1 Kor 9,9-13.
- 7 1 Tim 5,22: Kalbama apie išventinimą į kunigus ar apie nuodėmių atleidimą.

Tit 2,1-10

¹ O tu kalbėk, kas sutinka su sveiku mokslu: ² kad seniai būtų blaivūs, garbingi, santūrūs, sveiko tikėjimo, tikros meilės ir kantrybės. ³ Taip pat kad senos moterys elgtųsi, kaip reikalauja maldingumas, – neapkalbinėtų, negirtuokliautų, mokytų gero, ⁴ skatintų jaunąsias mylėti savo vyrus ir vaikus, ⁵ būti santūrias, skaisčias, rūpestingas šeiminkes, geras, klusnias savo vyrams, – kad dėl jų nebūtų šmeižiamas Dievo žodis. ⁶ Taip pat jaunosius ragink, kad būtų santūrūs. ⁷ Pats visais atžvilgiais rodyk gerų darbų pavyzdį: mokymo grynumą, rimtumą, ⁸ sveiką ir be priekaištų mokslą, kad priešininkas liktų sugėdintas, neturėdamas apie mus pasakyti nieko blogo. ⁹ Kalbėk, kad vergai būtų visur kur klusnūs savo šeiminkams, stengtųsi jiems įtikti ir neprieštarauti, ¹⁰ kad nevogtų, bet parodytų gražią visokeriopą ištikimybę, kad visa kuo puoštų mūsų Gelbėtojo Dievo mokymą.

1 Pt 5,5-11

⁵ Taip pat jūs, jaunesnieji, būkite klusnūs vyresniesiems. Ir visi būkite apsilikę nuolankumu vieni kitiems, nes Dievas išpuikėliams priešinasi, o nuolankiesiems duoda malonę.

⁶ Tad nusižeminkite po galinga Dievo ranka, kad jis išaukštintų jus metui atėjus. ⁷ Paveskite jam visus savo rūpesčius, nes jis jumis rūpinasi. ⁸ Būkite blaivūs, budėkite! Jūsų priešas velnias kaip

riaumojantis liūtas slankioja aplinkui, tykodamas ką praryti. ⁹ Pasipriešinkite jam tvirtu tikėjimu, žinodami, kad tokius pačius kentėjimus tenka iškęsti jūsų broliams plačiajame pasaulyje. ¹⁰ O visų malonių Dievas, pašaukęs jus į savo amžinąją garbę Kristuje, pats jus, trumpai pakentėjusius, išstobulins, sutvirtins, pastiprins, pastatys ant tvirto pagrindo. ¹¹ Jo valdžia per visus amžius! Amen.

Gal 5, 13-26

¹³ Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti laisvei! Tikrai dėl šios laisvės nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti. ¹⁴ Juk visas įstatymas telpa viename sakinyje: *Mylėk savo artimą kaip save patį*. ¹⁵ Bet jeigu jūs vienas kitą kremtate ir ėdate, žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praryti!

¹⁶ Aš sakau: gyvenkite Dvasia, ir jūs nepasiduosite kūno geismams. ¹⁷ Mat kūno geismai priešingi dvasiai, o dvasios – kūnui; jie vienas kitam priešingi, todėl jūs nedarote, kaip norėtumėte.

¹⁸ Bet jei leidžiatės Dvasios vadovaujami, jūs nebesate įstatymo valdžioje. ¹⁹ Kūno darbai gerai žinomi – tai ištvirkavimas, netyrumas, gašlavimas, ²⁰ stabmeldystė, burtininkavimas, priešiškus, nesantaika, pavyduliavimas, piktumai, vaidai, nesutarimai, susiskaldymai, ^[i3] ²¹ pavydai, girtavimai, apsirijimai ir panašūs dalykai. Aš jus išpėju, kaip jau esu išpėjęs, jog tie, kurie taip daro, nepaveldės Dievo karalystės.

²² Dvasios vaisiai yra meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, ²³ romumas, susivaldymas. Tokiems dalykams nėra įstatymo. ²⁴ Kurie yra Kristaus Jėzaus, tie nukryžiuojo savo kūnus su aistromis ir geismais.

²⁵ Jei gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią. ²⁶ Nesivaikykime tuščios garbės, neerzinkime vieni kitų, nepavydėkime vieni kitiems!